

16. apríl 2023

Fjármálaáætlun 2024-2028

Kynning fyrir fjárlaganefnd Alþingis

Stjórnarráð Íslands

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

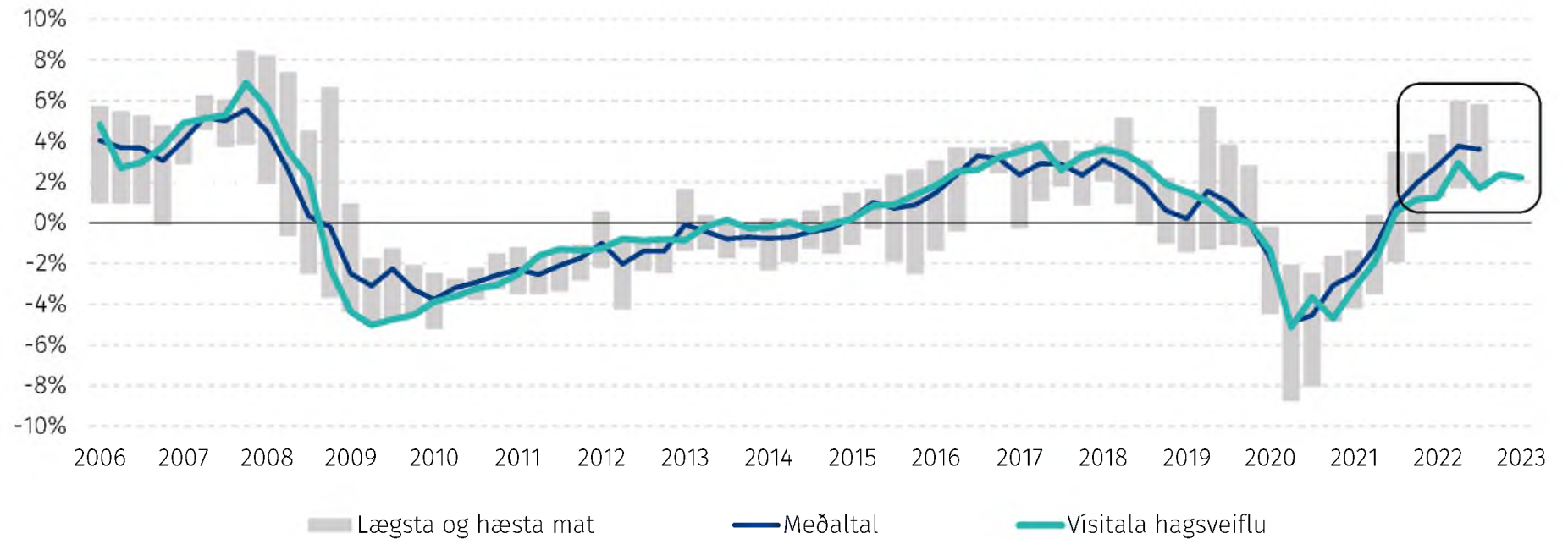
Efnahagsstefnan og efnahagshorfur

Enn er talsverð þensla

Nýjustu mælingar benda til svipaðrar þenslu í upphafi árs 2023 eins og á árinu 2022.

Mælikvarðar á framleiðsluspennu
% af framleiðslugetu

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið, Seðlabanki Íslands. Mælikvarðarnir eru: framleiðsluspenna skv. QMM-grunni Seðlabankans, hlutfall fyrirtækja sem segist starfa við hámarksframleiðslugetu, hlutfall fyrirtækja sem segist skorta starfsfólk, NF-vísitala, sveifla VLF skv. HP-síu, og vísitala hagsveiflu. Mælikvarðarnir eru skalaðir m.v. dreifni framleiðsluspennu skv. QMM-grunni Seðlabankans. Vísitala hagsveiflu fyrir 1. ársfjórðung 2023 er meðaltal janúar og febrúar.

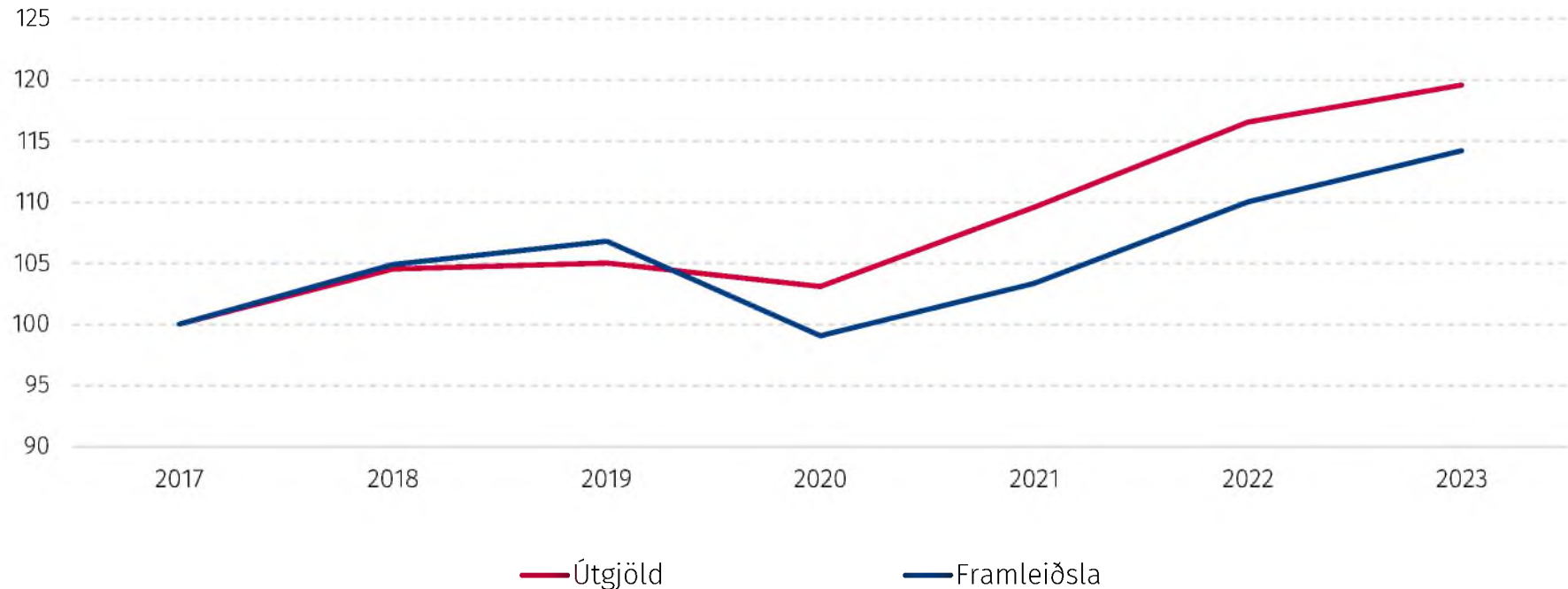

Við eyðum meiru en við framleiðum

Landsframleiðsla á mann er svipuð og fyrir faraldurinn – en útgjöld á mann, ekki síst einkaneysla, eru mun meiri en þá. Halli er á viðskiptum við útlönd.

Útgjöld Íslendinga hafa vaxið meira en framleiðsla

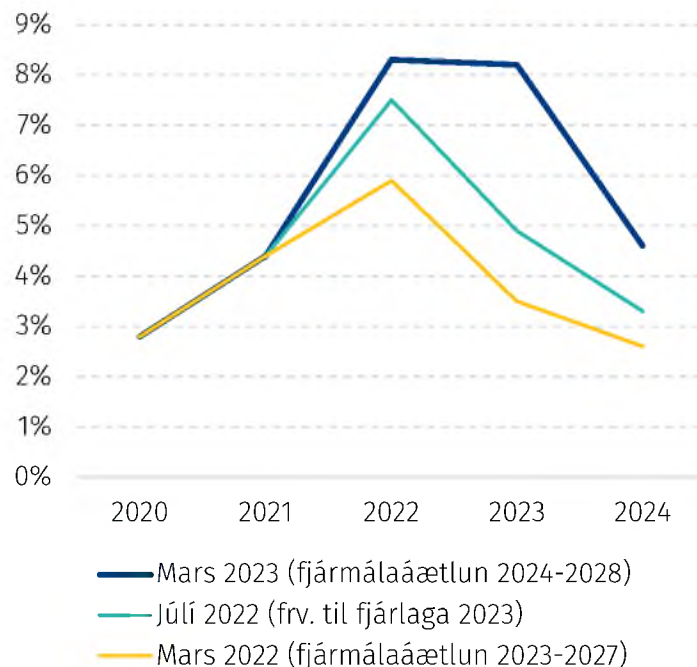
Magnvísitölur, 2017 = 100

Ná þarf böndum á verðbólgu

Með fjármálaáætlun leggja stjórnvöld sitt að mörkum í verkefninu. Á grundvelli áætlunarinnar spáir Hagstofan lækkun verðbólgu en óvissa er enn talsverð.

Verðbólguhorfur hafa versnað frá í haust
Spár Hagstofu

Verðbólguvæntingar enn talsvert yfir markmiði

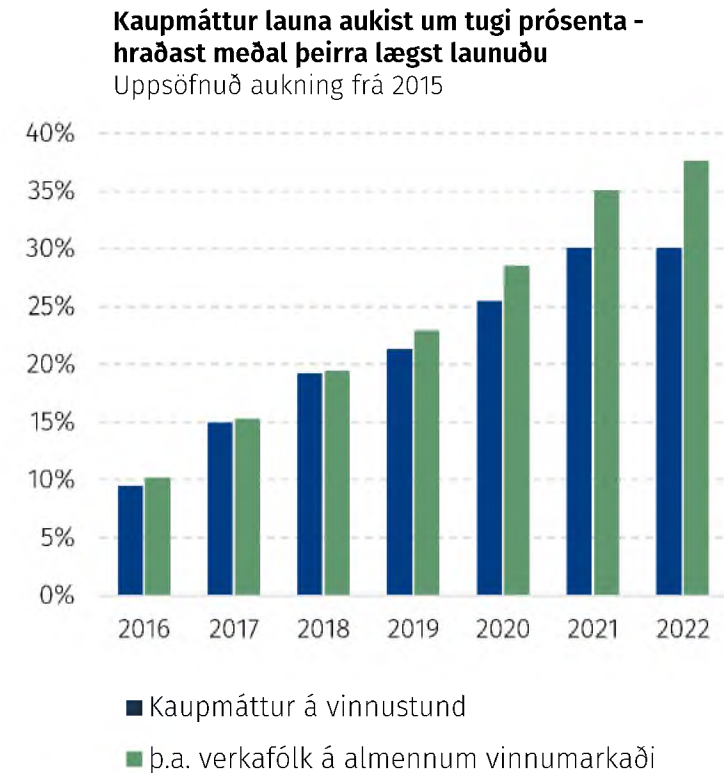
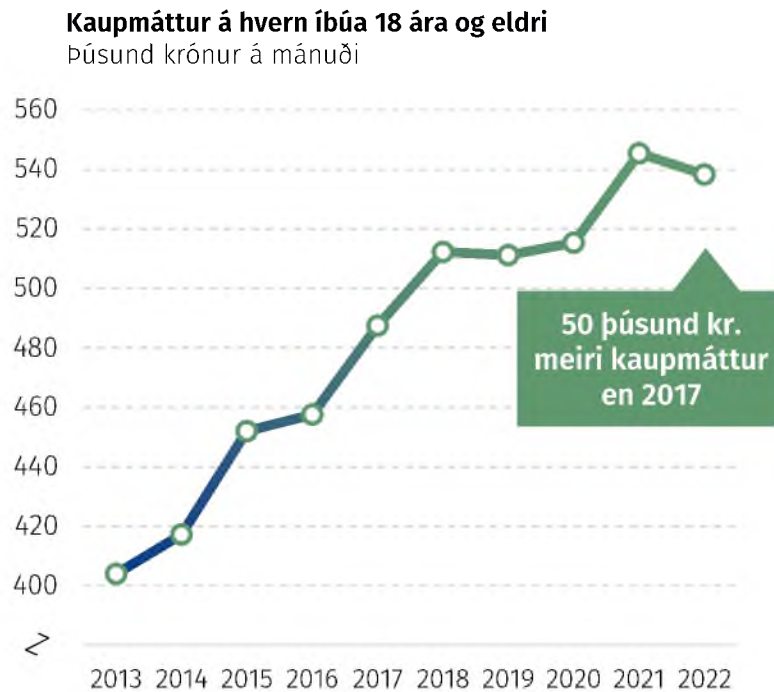
Verðbólguálag ríkisskuldabréfa til um 2030

Verðbólguálag lækkaði talsvert við framlagningu fjármálaáætlunar og birtingu verðbólguálagna í mars

Staða heimila er enn sterk

Kaupmáttur á mann minnkaði lítillega 2022 en var engu að síður þriðjungji meiri en 2013 og jókst aftur með launahækkunum í vetur.

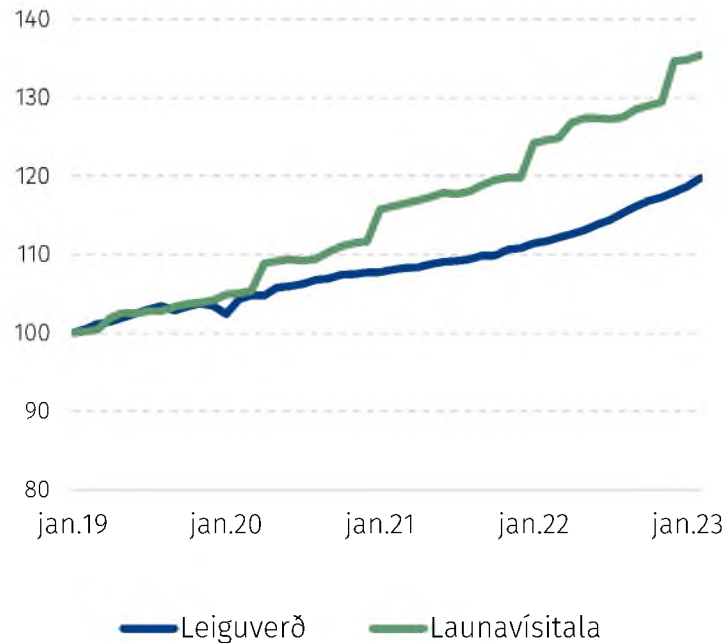

Staða á húsnæðismarkaði almennt góð

Aldrei hefur færri þótt húsnæðiskostnaður vera þung byrði en 2022. Staða á húsnæðismarkaði er því í grunninn sterk jafnvel þótt hækkun vaxta auki greiðslubyrði.

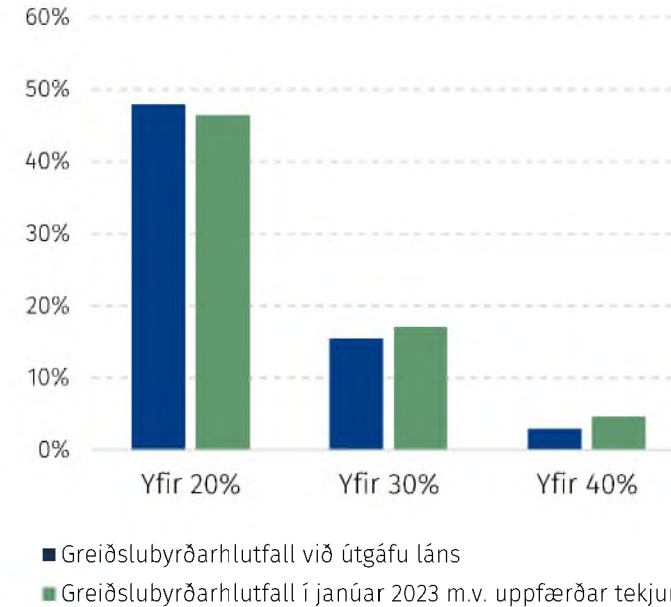
Laun hækkað meira en húsaleiga

Jan 2019 = 100

Greiðslubyrði lítið breyst þrátt fyrir hækkun vaxta enda hafa tekjur aukist

Greiðslubyrðarlutfall íbúðalána sem hafa verið tekin frá janúar 2020

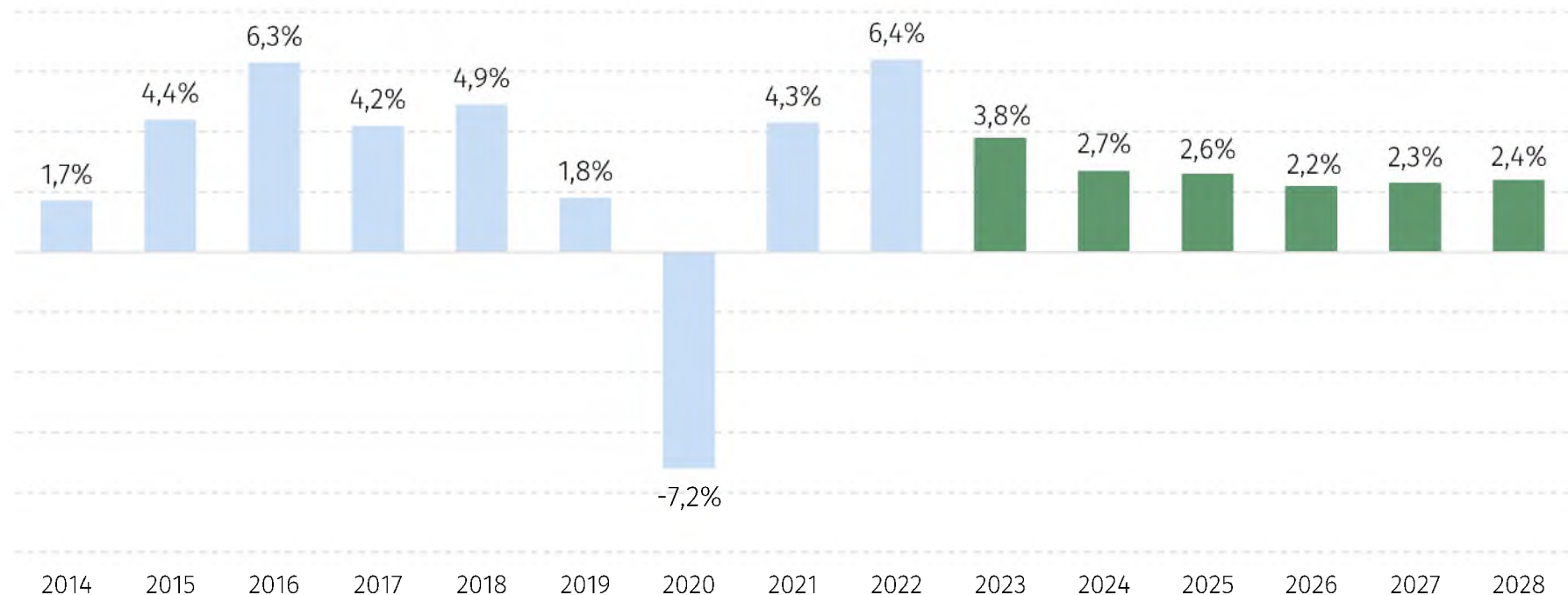
Mjög fáir með mikla greiðslubyrði af íbúðalánunum þrátt fyrir hækkun vaxta

Talsverður hagvöxtur í ár

Hagvöxtur drifinn af áframhaldandi bata í ferðapjónustu, fjárfestingu atvinnuvega og íbúðabyggingum; einkaneysla vex talsvert minna en í fyrra gangi spáin eftir.

Hagvöxtur

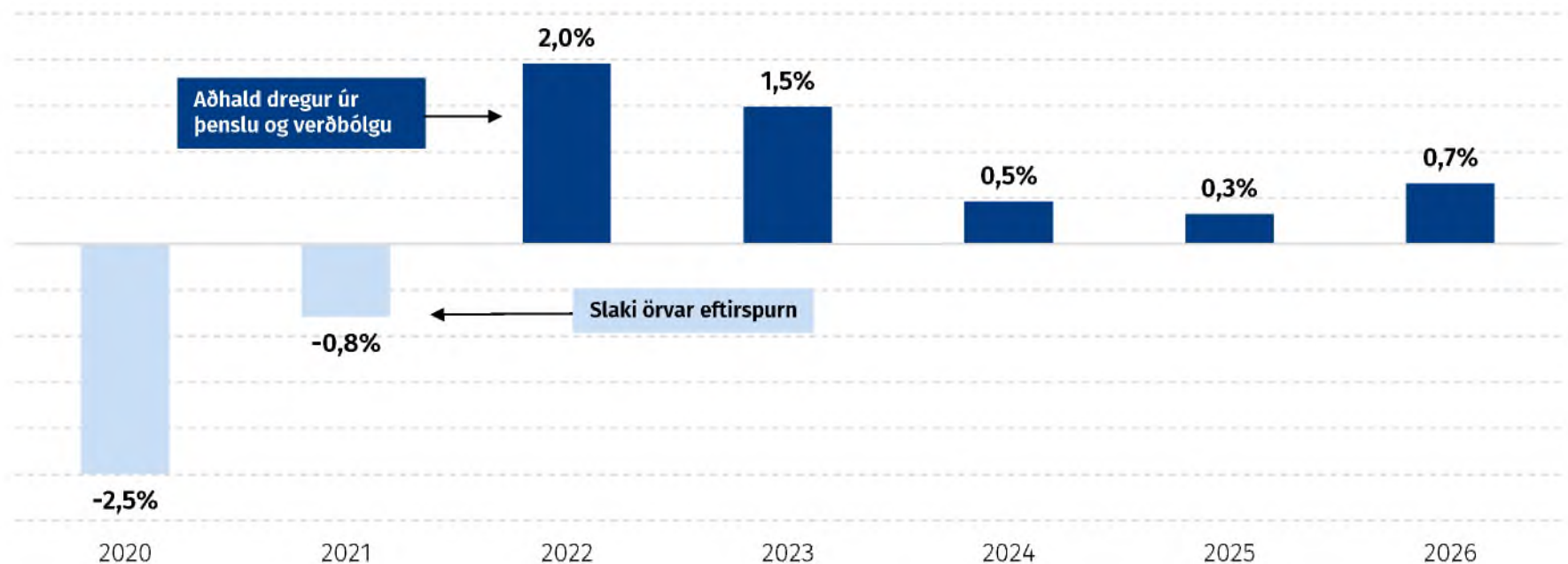

Aðhald í ríkisfjármálum

Aðhaldssöm stefna í ríkisfjármálum endurspeglast í því að afkoma ríkissjóðs batnar markvert umfram það sem leiðir beint af efnahagsuppsveiflunni.

Breyting í hagsveifluleiðréttum frumjöfnuði ríkissjóðs
% af framleiðslugetu

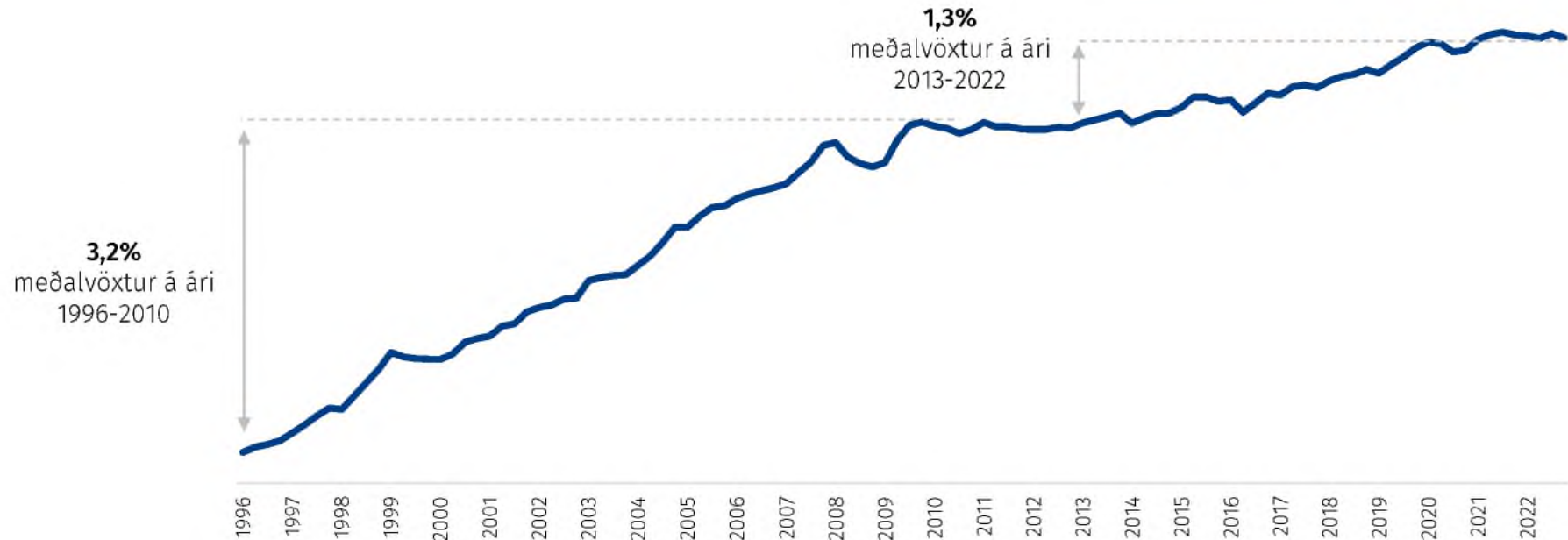

Lítill vöxtur framleiðni er áhyggjuefni

Kaupmáttur og sú þjónusta sem hið opinbera hefur svigrúm til að veita ráðast af framleiðni í hagkerfinu – en vöxtur hennar hefur verið með minnsta móti.

Framleiðnivöxtur hefur helmingast

Framleiðni á vinnustund, lógaritmískur kvarði

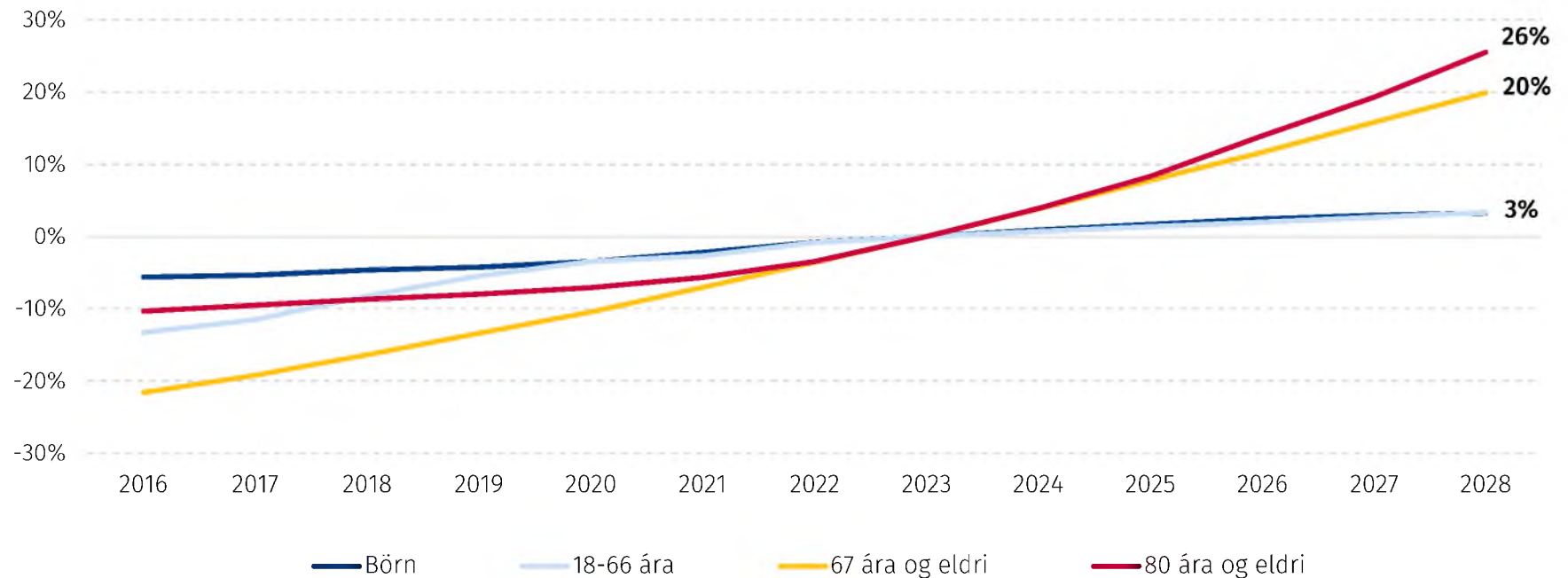

Öldrun þjóðarinnar verður hraðari

Átræðum og eldri mun fjölga um 3.500 manns á tímabili fjármálaáætlunar.

Elsti aldurshópurinn mun stækka mun hraðar en verið hefur
Hlutfallslega fleiri/færri íbúar en 2023

Fjármál hins opinbera

Opinber fjármál eru að styrkjast

Stefnir í afgang á frumjöfnuði á þessu ári í fyrsta sinn frá upphafi heimsfaraldursins og markmið um að stöðva vöxt skulda sem % af VLF er innan seilingar.

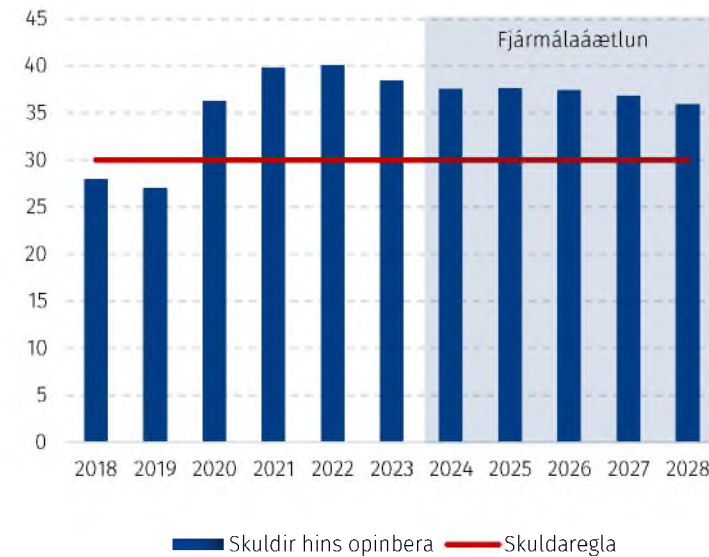
Stefnir í afgang á frumjöfnuði á þessu ári og afgang á heildarjöfnuði í lok tímabilsins

Afkoma hins opinbera, % af VLF

Skuldir hins opinbera hafa náð hámarki og lækka í átt að skuldareglu*

% af VLF

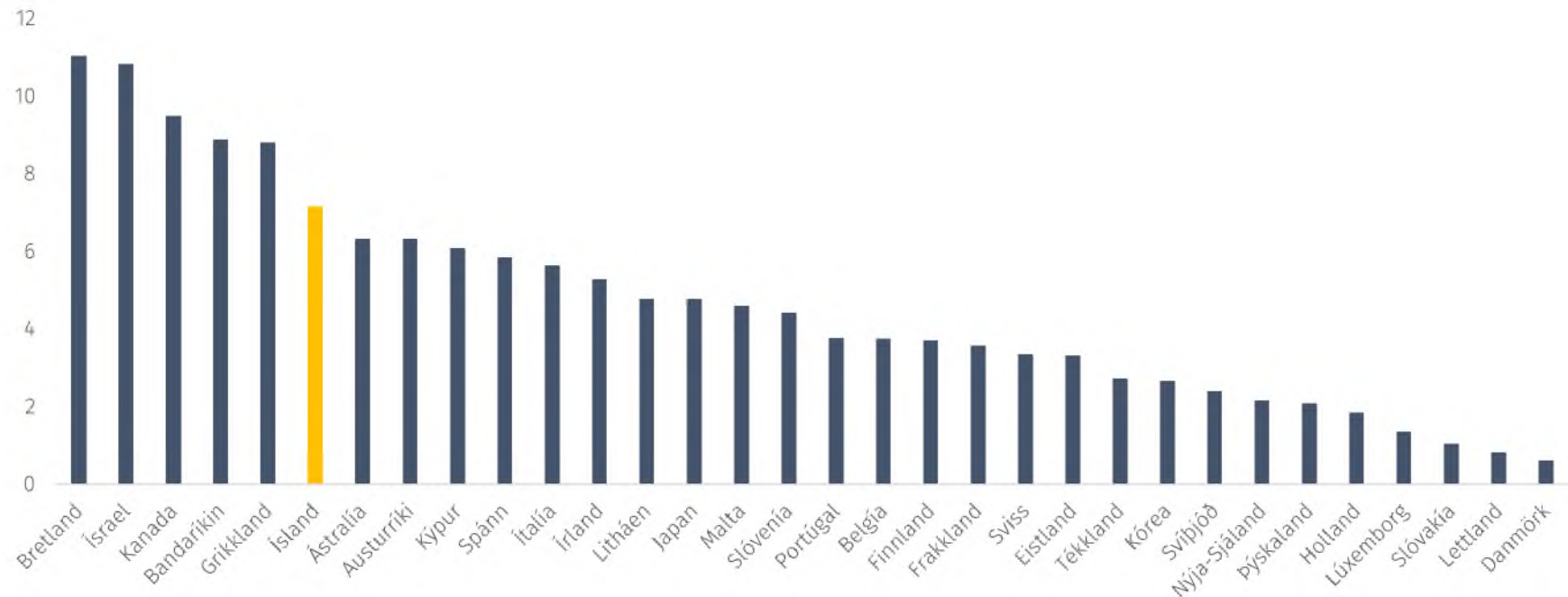
* Heildarskuldir, að frá töldum lífeyrisskuldbindingum og viðskiptaskuldum og að frá dregnum sjóðum og bankainnstæðum, sbr. 7. gr. laga nr. 123/2015, um opinber fjármál.

Mikill viðsnúningur frumjafnaðar frá 2020

Ef ekki hefði verið gripið til umfangsmikilla stuðningsaðgerða hefði tjón hagkerfisins orðið mun meira og viðsnúningurinn ólíklega jafnsterkur og raunin hefur verið.

Viðsnúningur í afkomu hins opinbera einn sá mesti hér á landi í alþjóðlegum samanburði

Breyting í frumjöfnuði milli 2020-2023, % af VLF

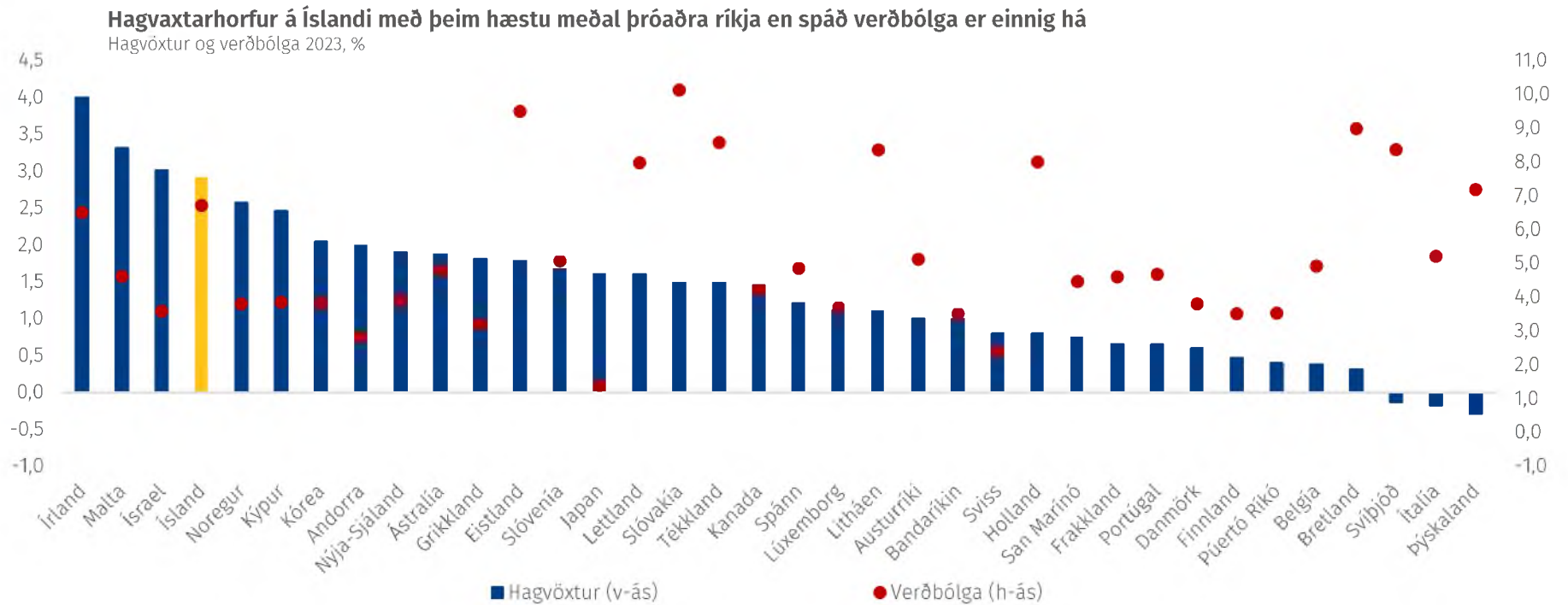

Heimild: Spá Alþjóðgjaldeyrissjóðsins (AGS) í World Economic Outlook (október 2022) og útreikningar fjármála- og efnahagsráðuneytisins

Góðar hagvaxtarhorfur, en há verðbólga

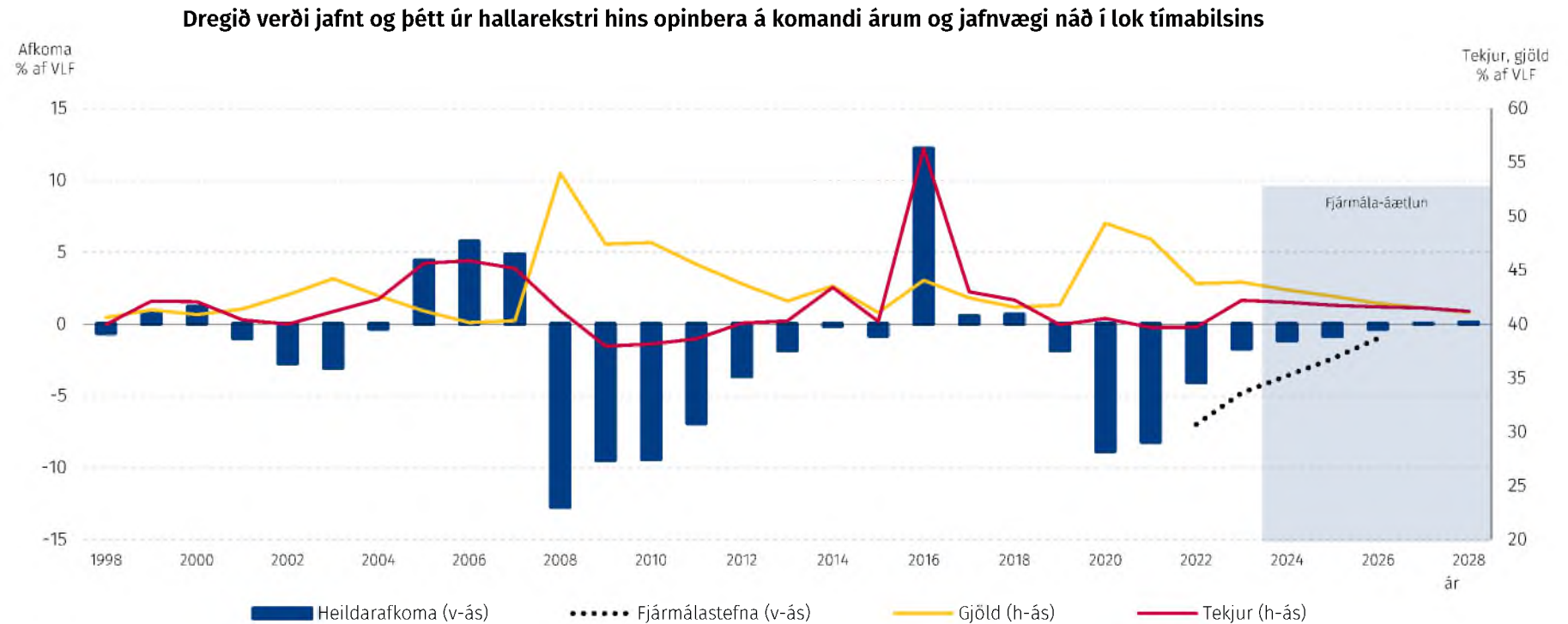
Hagvöxtur óvíða meiri í Evrópu en hér árið 2022 og allt útlit fyrir að svo verði enn í ár.

Heimild: Spá Alþjóðgaldeyrissjóðsins (AGS) í október 2022 (World Economic Outlook)

Afkoma hins opinbera verður í jafnvægi

Heildarútgjöld fari lækkandi sem hlutfall af VLF og fari úr 44% af VLF í ár og verði um 41% af VLF í lok tímabilsins.

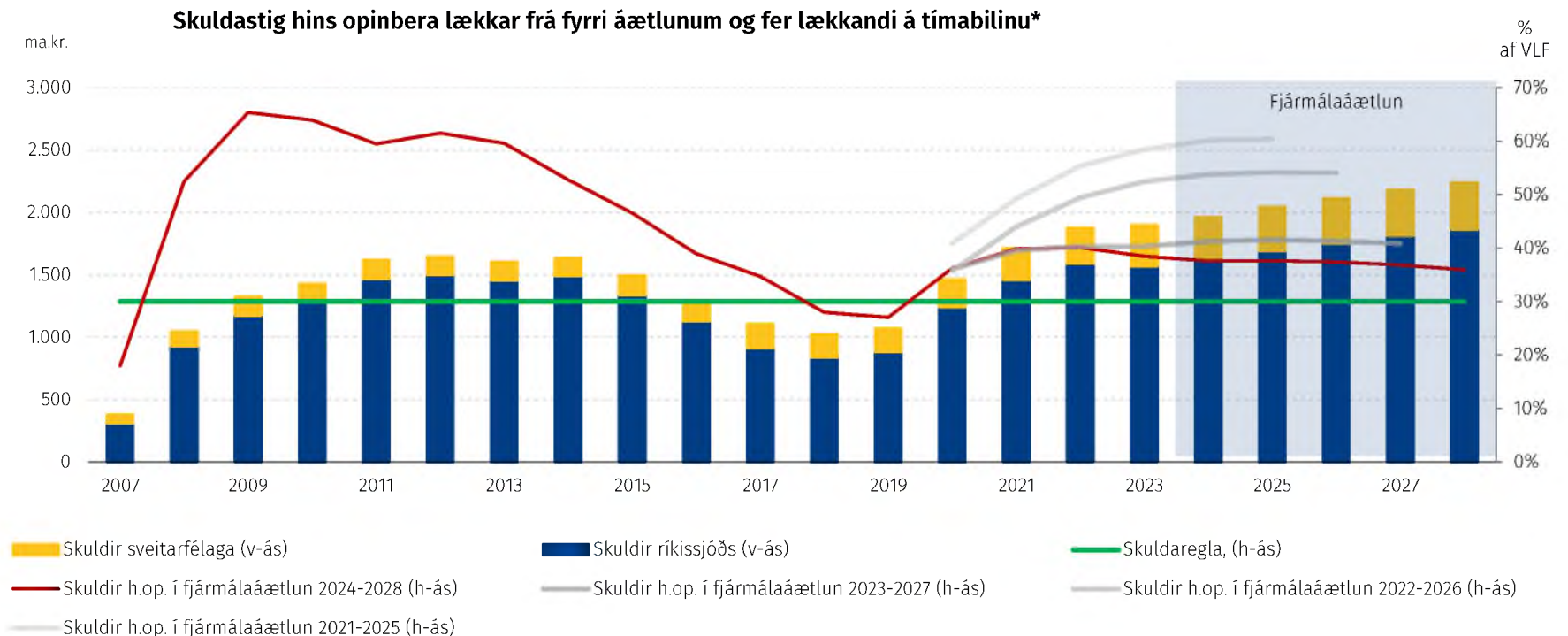

Meginmarkmið stefnu innan seilingar

Gangi áætlanir eftir stefnir í að skuldir hins opinbera skv. skuldareglu verði rúmlega 37% af VLF árið 2026 þegar tölusett skilyrði laga um opinber fjármál taka aftur gildi.

* Heildarskuldir, að frátöldum lífeyrisskuldbindingum og viðskiptaskuldum og að frádrögnum sjóðum og bankainnstæðum, sbr. 7. gr. laga nr. 123/2015, um opinber fjármál.

Afkomuhorfur hins opinbera samanborið við markmið fjármálastefnu

Afkoma, ma.kr.	2022	2023	2024	2025	2026
I. Hið opinbera					
Heildartekjur	1.496	1.735	1.867	1.968	2.061
Heildargjöld	1.648	1.805	1.918	2.008	2.078
Afkoma	-153	-70	-51	-39	-17
% af VLF	-4,1	-1,7	-1,1	-0,8	-0,3
Fjármálastefna % af VLF	-7,0	-4,8	-3,6	-2,4	-1,0
Frávik % af VLF	2,9	3,1	2,5	1,6	0,7
Óvissubil % af VLF			-1,5	-2,0	-2,5
II. Ríkissjóður					
Heildartekjur	1.068	1.234	1.333	1.408	1.473
Heildargjöld	1.192	1.288	1.381	1.446	1.493
Afkoma	-124	-54	-48	-38	-20
% af VLF	-3,3	-1,3	-1,1	-0,8	-0,4
Fjármálastefna % af VLF	-6,0	-4,0	-3,0	-2,0	-0,8
Frávik % af VLF	2,7	2,7	1,9	1,2	0,4
III. Sveitarfélög					
Heildartekjur	472	548	584	614	643
Heildargjöld	514	563	587	615	640
Afkoma	-42	-15	-3	-1	3
% af VLF	-1,1	-0,4	-0,1	0,0	0,1
Fjármálastefna % af VLF	-1,0	-0,8	-0,6	-0,4	-0,2
Frávik % af VLF	-0,1	0,4	0,5	0,4	0,3

Afkomuhorfur eru innan marka stefnunnar

- Stefnumörkun opinberra fjármála á næsta ári um að draga úr spennu í hagkerfinu fellur vel að markmiðum samþykkrar fjármálastefnu og grunngildum laga um opinber fjármál um stöðugleika og sjálfbærni opinberra fjármála.
- Ekki er gengið á óvissubil stefnunnar þar sem efnahagsforsendur hafa ekki versnað frá samþykkt stefnunnar.

Skuldahorfur hins opinbera samanborið við markmið fjármálastefnu

Skuldir, ma.kr.	2022	2023	2024	2025	2026
I. Hið opinbera					
Skuldir skv. fjármálareglu ¹	1.510	1.582	1.670	1.775	1.854
% af VLF	40,1	38,5	37,6	37,6	37,4
Stefna, % af VLF	43,5	46,0	49,0	51,0	51,5
Frávik % af VLF	-3,4	-7,5	-11,4	-13,4	-14,1
II. Ríkissjóður					
Skuldir skv. fjármálareglu ¹	1.257	1.293	1.365	1.460	1.534
% af VLF	33,4	31,4	30,7	31,0	31,0
Stefna, % af VLF	36,0	38,0	40,5	42,0	42,5
Frávik % af VLF	-2,6	-6,6	-9,8	-11,0	-11,5
III. Sveitarfélög					
Skuldir skv. fjármálareglu ¹	253	289	305	315	320
% af VLF	6,7	7,0	6,9	6,7	6,5
Stefna, % af VLF	7,5	8,0	8,5	9,0	9,0
Frávik % af VLF	-0,8	-1,0	-1,6	-2,3	-2,5

¹ Heildarskuldir, að frátöldum lífeyrisskuldbindingum og viðskiptaskuldum og að frádregnum sjóðum og bankainnstæðum, sbr. 7. gr. laga nr. 123/2015, um opinber fjármál.

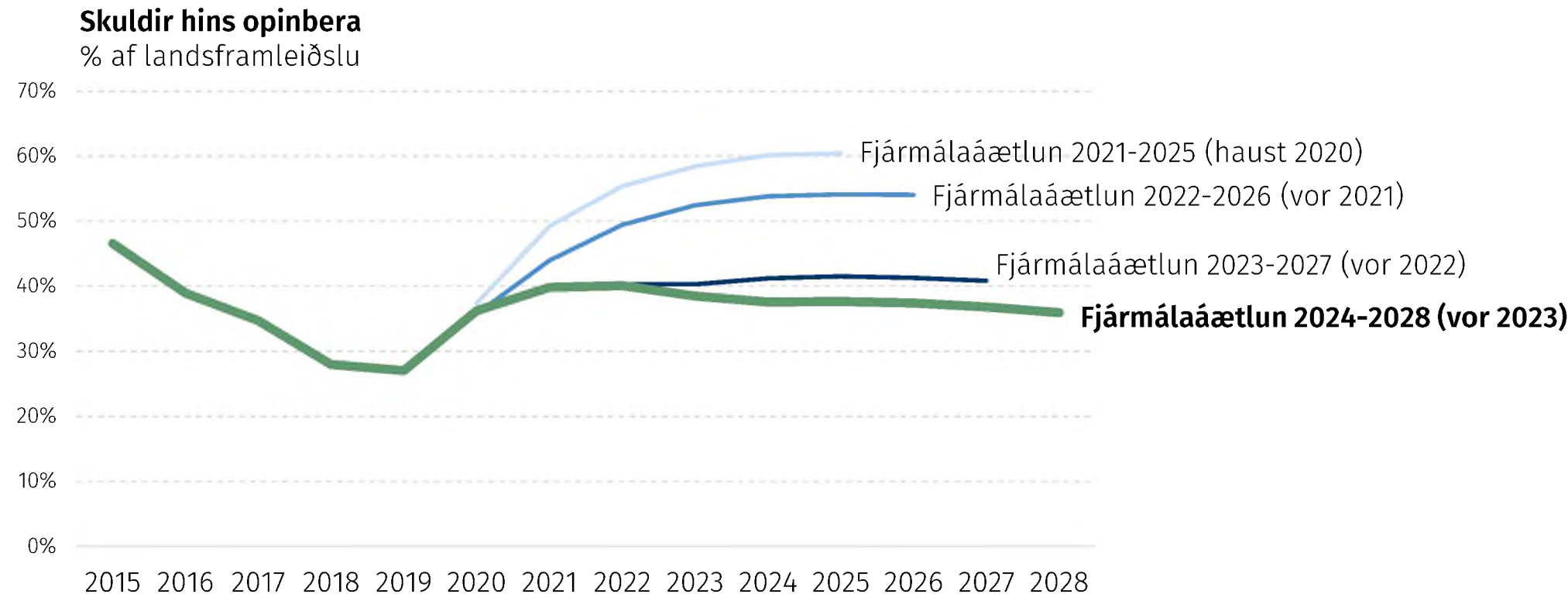
Skuldahorfur eru innan marka stefnunnar

- Skuldir hins opinbera, þ.m.t. sveitarfélaga, eru vel fyrir innan það hámark sem sett er í stefnunni.
- Horfur um skuldaþróun hafa batnað mikið samhliða kröftugum hagvexti, bættri afkomu og sölu eigna.

Skuldastig lægra en í fyrri áætlunum

Bætt afkoma, hagvöxtur og sala eigna hafa leitt til lækkandi skuldastigs á milli áætlana og er nú gert ráð fyrir lækkandi skuldastigi á áætlunartímabilinu.

* Heildarskuldir, að frátöldum lífeyrisskuldbindingum og viðskiptaskuldum og að frádregnum sjóðum og bankainnstæðum, sbr. 7. gr. laga nr. 123/2015, um opinber fjármál.

Samanburður við tölusett skilyrði (fjármálareglur)

Fjármálaregla	Skorður	Skilyrði uppfyllt?	
1. Afkomuregla			
a. Heildarjöfnuður hins opinbera yfir fimm ára tímabil skal ávallt vera jákvæður.	Fyrsta 5 ára tímabilið eftir að reglurnar taka aftur gildi er 2026-2030 og skal heildarjöfnuður þess tímabils vera jákvæður.	Samkvæmt áætluninni er afgangur á heildarafkomu hins opinbera árin 2026-2028 0,1% af VLF að meðaltali. Síðustu tvö ár reglunnar ná út fyrir tímabil áætlunarinnar en skuldalækkunarreglan gerir kröfu um að afkoman sé áfram bætt milli ára og því má ganga út frá því að skilyrðið teljist uppfyllt.	✓
b. Árlegur halli á heildarjöfnuði skal ekki vera meiri en 2,5% af VLF.	Árlegur halli á heildarjöfnuði árin 2026-2028 má ekki vera meiri en 2,5% af VLF.	Áætlaður halli hins opinbera er 0,2% af VLF árið 2026 en gert er ráð fyrir afgangi árin 2027 og 2028.	✓
2. Skuldaregla			
Heildarskuldir hins opinbera, að frátöldum lífeyrisskuldbindingum og viðskiptaskuldum og að frádregnum sjóðum og bankainnstæðum, séu lægri en sem nemur 30% af VLF.	Skuldir hins opinbera skv. skuldareglu skulu ekki vera umfram 30% af VLF í árslok 2026-2028	Skuldir hins opinbera eru umfram 30% árin 2026-2028. Við slíkar aðstæður virkjast ákvæði skuldalækkunarreglu sbr. 3. tl. og þá fyrst frá og með árinu 2027.	✗
3. Skuldalækkunarregla			
Séu skuldir umfram hámark skuldareglu skulu þær lækka um a.m.k. 5% af því sem ber í milli heildarskulda og skuldahámarks (sbr. 2. tölul.) að meðaltali árlega á hverju þriggja ára tímabili.	Skuldir hins opinbera skv. skuldareglu skulu lækka um a.m.k. 1,1% af VLF á árunum 2027-2029.	Skuldir hins opinbera skv. skuldareglu lækka um 1,5% af VLF á árunum 2027-2028. Síðasta ár reglunnar nær út fyrir tímabil áætlunarinnar.	✓

Tölusett skilyrði laga um opinber fjármál taka aftur gildi 2026

Það setur ákveðnar skorður á afkomu- og skuldaþróun hins opinbera frá og með ársbyrjun 2027.

Fjármál ríkissjóðs

Stefnumörkun í opinberum fjármálum

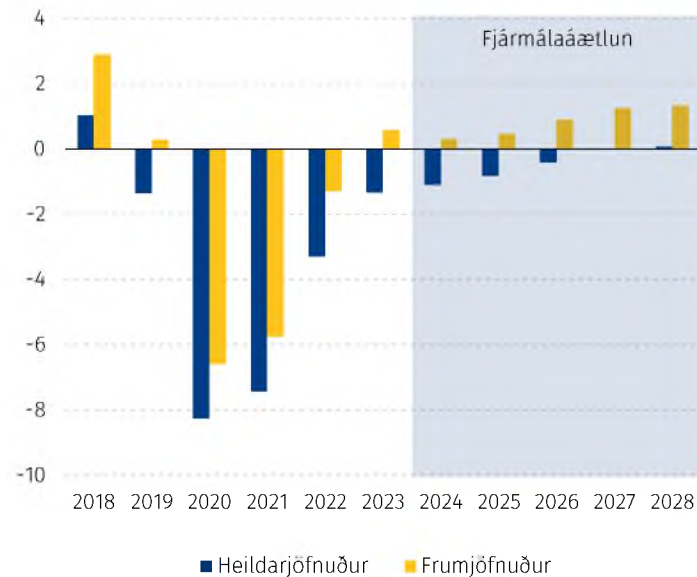
- Stefnumörkun í opinberum fjármálum til skemmri tíma hverfist um að draga úr þenslu og verðbólguþrýstingi og styðja við peningastefnu með því að auka aðhaldsstig ríkisfjármála og draga úr umsvifum í hagkerfinu.
- Tekjur ríkissjóðs og hins opinbera hafa vaxið mikið að nafnvirði frá fyrri áætlunum samhliða hækkandi verðbólgu og aukinni þenslu.
- Stefnumörkun um útgjaldaþróun gerir ráð fyrir því að dregið verði úr útgjaldavexti þannig að vöxtur útgjalda verði hægari en vöxtur VLF á tímabilinu og frumgjöld sem hlutfall af VLF fari lækkandi. Fjárfestingastig verður um og yfir langtímameðaltal sem hlutfall af VLF.

Frumjöfnuður ríkissjóðs batnar markvert

Ríkisfjármálin draga úr þenslu í hagkerfinu á sama tíma og styrkur ríkisfjármálanna er endurbyggður.

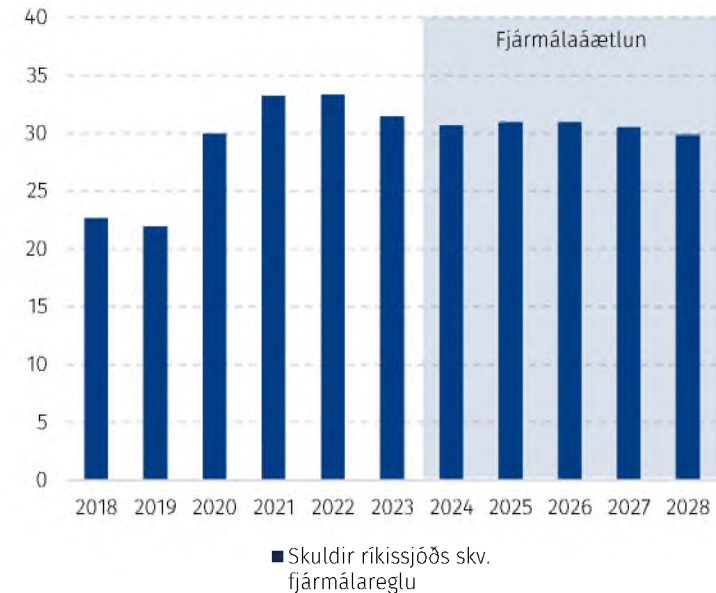
Ríkissjóður dregur úr þenslu með bættum frumjöfnuði

Afkoma ríkissjóðs, % af VLF

Skuldir ríkissjóðs eru stöðugar sem hlutfall af VLF og fara lækkandi undir lok tímabilsins

% af VLF

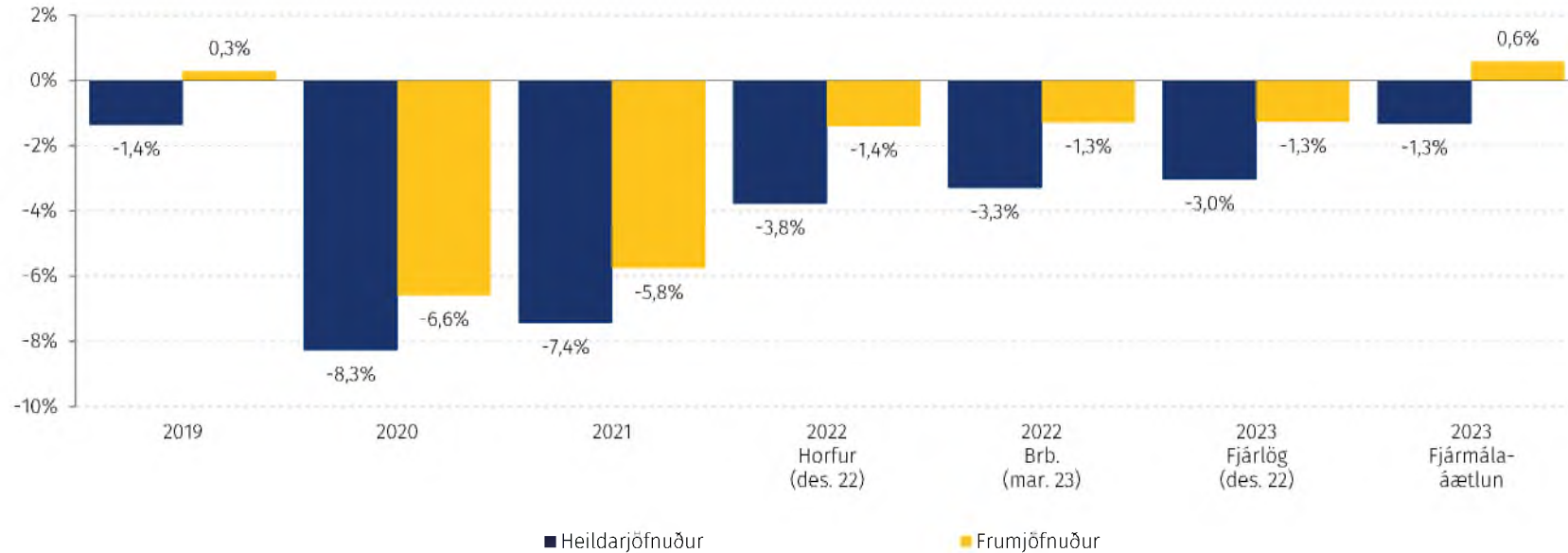

Áframhaldandi bati í ríkisfjármálum

Uppfært mat bendir til þess að halli í ár verði um 1,3% af VLF í stað 3% af VLF samkvæmt áætlun fjárlaga ársins 2023 og að frumjöfnuður verði jákvæður.

Verulegur viðsnúningur í rekstri ríkissjóðs og frumjöfnuður batnar um meira en 7% af VLF frá árinu 2020

Heildar- og frumjöfnuður ríkissjóðs, % af VLF

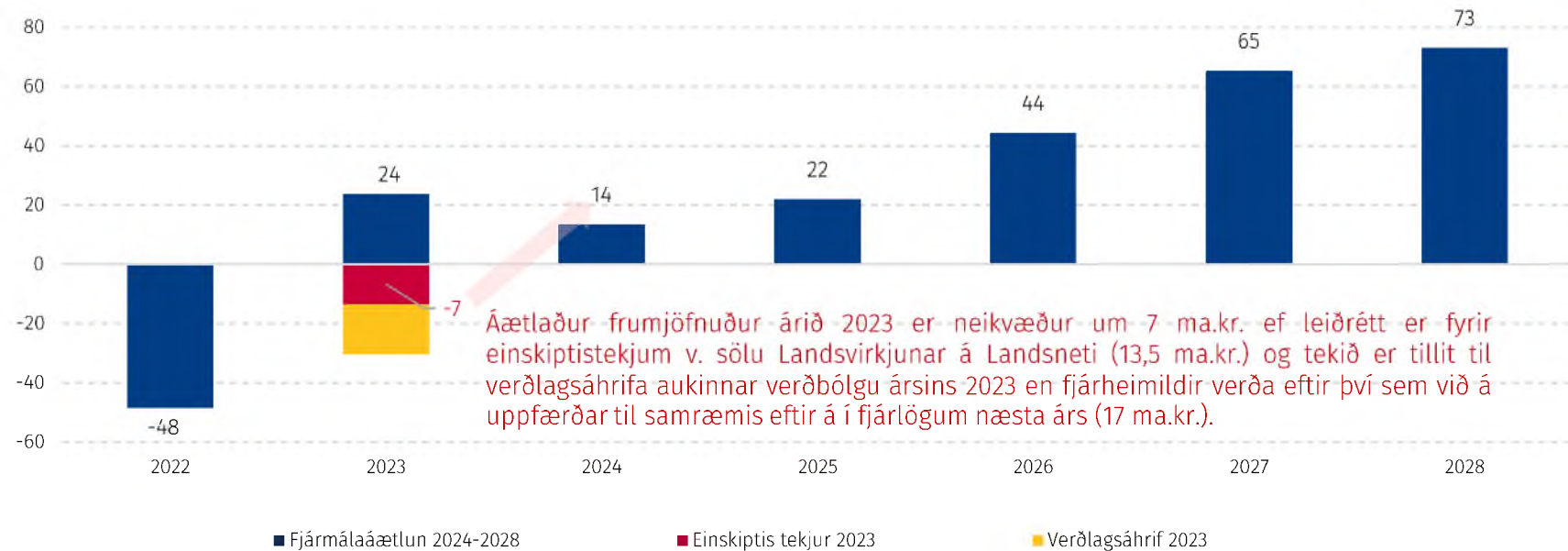

Bati í frumjöfnuði dregur úr þenslu

Frumjöfnuður batnar um 0,5% af VLF milli 2023 og 2024 og verður jákvæður um 1,3% af VLF undir lok tímabilsins.

Frumjöfnuður ríkissjóðs batnar um 20 ma.kr. eða sem nemur 0,5% af VLF milli 2023 og 2024 þegar leiðrétt er fyrir einkisþekjum og verðlagsáhrifum 2023

ma.kr. á verðlagi hvers árs

Ráðstafanir og bætt afkoma 2024

Áhrif ráðstafana á afkomu ríkissjóðs 2024

<i>ma.kr.</i>	2023	2024
Tekjuráðstafanir (hækkun tekna frá árinu 2023)	4,1	22,9
Heildarendurskoðun á skattlagningu ökutækja og eldsneytis - 1. áfangi		7,5
VSK-endurgreiðslur v/íbúðarhúsnæðis lækkaðar úr 60% í 35%	2,7	6,0
Gjaldtaka í ferðapjónustu		2,7
Varaflugvallagjald	1,4	1,6
Hækkun gjaldhlutfalls í fiskeldi		0,7
Óutfærðar ráðstafanir		4,5
Útgjaldaráðstafanir (lækkun útgjalda frá árinu 2023)	0,0	-9,9
Aukið veltutengt aðhald 2024 og viðbótaraðhald á aðalskrifstofur		-2,5
Hliðrun fjárfestingaverkefna		-2,9
Óutfærðar ráðstafanir		-4,5
Samtals áhrif á frumjöfnuð	4,1	32,8

- Áætlað er að viðbótarbati í afkomu ríkissjóðs vegna ráðstafana nemi um 29 ma.kr. á næsta ári.
- Af þeim eru um 9 ma.kr. ráðstafanir sem verða útfærðar nánar við vinnslu fjárlagafrumvarpsins en eru á þessu stigi miðað við að þær skiptist til helminga á tekju- og gjaldahlið. Útfærslan í fjárlagafrumvarpinu kann hins vegar að verða önnur þótt afkomuáhrifin verði þau sömu.

Tekjur og gjöld eru um 130 ma.kr. á ári
hærri að jafnaði en í gildandi áætlun

**Samanburður við gildandi fjármálaáætlun 2023-2027
(br. frá gildandi áætlun)**

<u>Þjóðhagsgrunnur, ma.kr.</u>	<u>Áætl.</u> <u>2023</u>	<u>Áætl.</u> <u>2024</u>	<u>Áætl.</u> <u>2025</u>	<u>Áætl.</u> <u>2026</u>	<u>Áætl.</u> <u>2027</u>
Frumtekjur	99,8	121,3	124,8	129,2	139,2
Frumgjöld	52,2	114,4	138,5	138,2	141,4
Frumjöfnuður	47,6	6,9	-13,7	-9,0	-2,2
% af VLF	1,2	0,2	-0,3	-0,2	0,0
Vaxtatekjur	16,9	18,4	12,8	11,2	13,7
Vaxtagjöld	36,5	18,7	10,3	8,9	9,0
Fjármagnsjöfnuður	-19,6	-0,3	2,5	2,3	4,7
% af VLF	-0,5	0,0	0,1	0,0	0,1
Heildartekjur	116,7	139,7	137,6	140,4	152,9
Heildarútgjöld	88,7	133,1	148,8	147,1	150,4
Heildarjöfnuður	28,0	6,6	-11,2	-6,7	2,5
% af VLF	0,7	0,1	-0,2	-0,1	0,0

- Mikil aukning í nafnvirði tekna og gjalda frá gildandi áætlun, einkum vegna verðlagsáhrifa.
- Sem hlutfall af VLF er munurinn 0,3-0,5 prósentustig til hækkunar á tekjum og gjöldum, einkum á fyrri hluta tímabilsins.
- Afkoma 2023 er umtalsvert betri en gert var ráð fyrir í fjármálaáætlun 2023-2027 en afkoma árána eftir það er svipuð sem hlutfall af VLF.

Fjármál sveitarfélaga

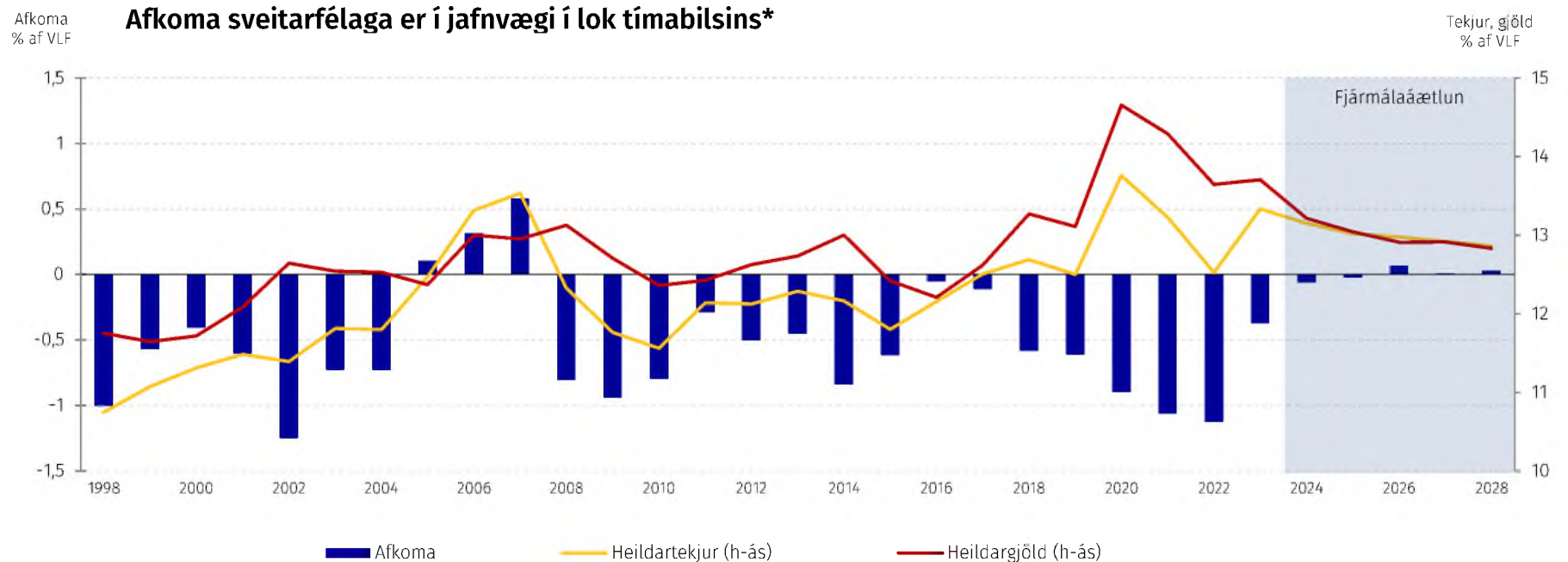

Sveitarfélög og ýmsar lykilstærðir

- Sveitarfélög eru nú 64 talsins, en þeim fækkaði um fimm að afloknum sveitarstjórnarkosningum á síðasta ári.
- Þau fara með tæplega 30% af opinberum útgjöldum, en fjöldi stöðugilda var um 25 þúsund hjá sveitarfélögum og fyrirtækjum þeirra árið 2022 (en ríflega 20 þúsund hjá ríkinu).
- Skipting íbúa sveitarfélaga eftir þéttbýlisstöðum er skv. Hagstofu Íslands þannig að 63% landsmanna búa á höfuðborgarsvæðinu, ríflega 5% í Reykjanesbæ og einnig um 5% á Akureyri og nágrenni en þetta eru tveir næststærstu þéttbýlisstaðirnir.

Rekstur sveitarfélaga nálgast jafnvægi

Bráðabirgðauppgjör Hagstofu gerir ráð fyrir að halli sveitarfélaganna hafi verið 1,1% af VLF á síðasta ári, en áætlun gerir ráð fyrir 0,4% af VLF halla á þessu ári og 0,1% af VLF á því næsta.

*Fjármagnstilfærsla sveitarfélaga til Brúar lífeyrissjóðs upp á 32 ma.kr. sem fram koma í gögnum Hagstofunnar fyrir árið 2017 er ekki með talin hér.

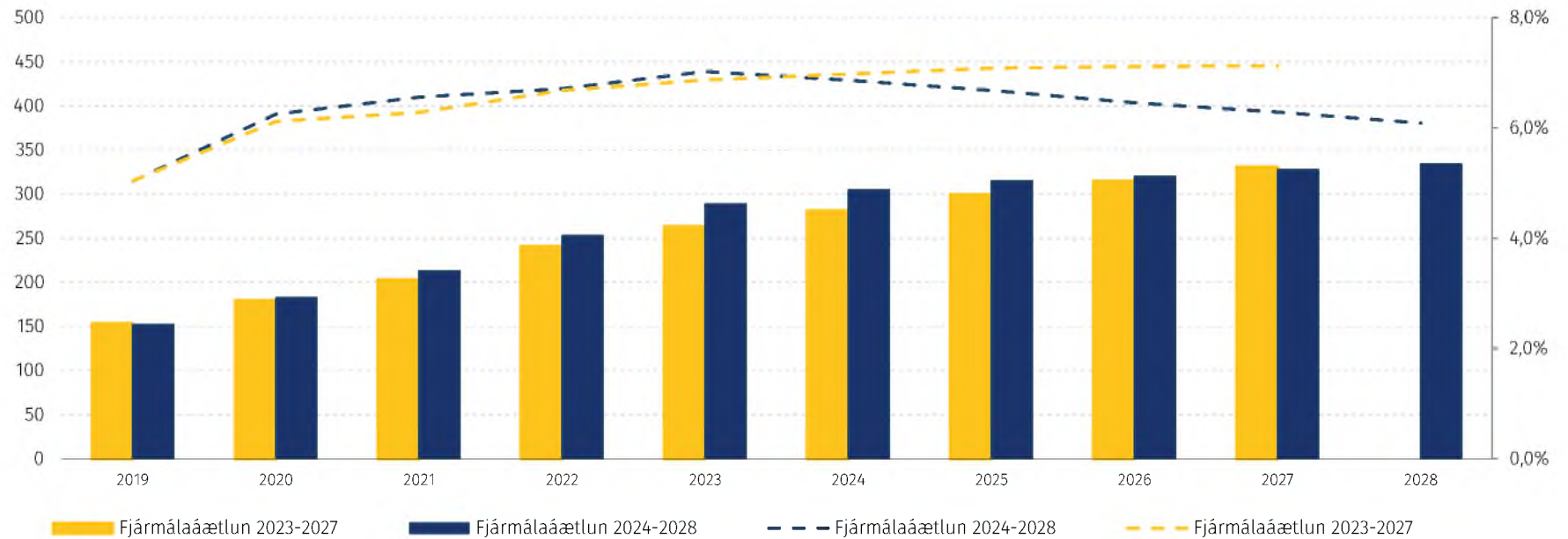

Skuldir fara lækkandi 2024-2028

Skuldir hækka um 2 prósentustig af VLF frá 2019-2023 og stefna í að verða um 7% af VLF á þessu ári en fari svo lækkandi eftir það.

Horfur um þróun skulda skv. skuldareglu sem % af VLF hafa lagast frá gildandi fjármálaáætlun

Skuldir sveitarfélaga í ma.kr. (v-ás) og % af VLF (h-ás)

Samstæðuuppgjör ríkissjóðs og fjármál opinberra aðila í heild

Samstæðuyfirlit A-hluta ríkissjóðs í heild

A-hluti samstæða

A1

Starfsemi sem er einkanlega fjármögnuð með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum og framlögum.

A2

Starfsemi lána- og fjárfestingarsjóða og önnur starfsemi sem er rekin undir stjórn ríkisins, og stendur undir sér með sölu á vöru og þjónustu, leigu og lánastarfsemi.

A3

Starfsemi hlutafélaga sem eru að meirihluta í eigu ríkissjóðs en sinna hlutverkum á sviði opinberrar þjónustu samkvæmt alþjóðlegum hagskýrslustöðlum.

- Í lok árs 2021 var 50. gr. laga um opinber fjármál, um starfsemi og verkefni ríkisins, breytt með skiptingu A-hluta í A1-, A2- og A3-hluta (lög um breytingu á ýmsum lögum vegna fjárlaga fyrir árið 2022, nr. 131/2021).
- Fjallað er um flokkun ríkisaðila í viðauka 1 í greinargerð fjármálaáætlunar.

Afkoma A2- og A3-hluta ríkissjóðs og áhrif A2- og A3-hluta ríkissjóðs á samstæðufrilít A-hluta ríkissjóðs í heild

ma.kr.	2023	2024	2025	2026	2027	2028
I. Áætluð afkoma A2- og A3-hluta ríkissjóðs						
Frumtekjur	53,2	50,2	53,0	41,8	42,2	44,1
Frumgjöld	45,9	44,7	47,6	36,5	36,1	38,0
Frumjöfnuður	7,3	5,5	5,4	5,3	6,1	6,1
Vaxtatekjur	60,8	49,3	37,4	34,9	34,2	36,0
Vaxtagjöld	62,4	55,3	39,3	35,6	31,3	32,6
Fjármagnsjöfnuður	-1,6	-6,0	-2,0	-0,7	2,8	3,4
Heildartekjur	114,0	99,4	90,4	76,7	76,4	80,1
Heildargjöld	108,3	99,9	86,9	72,1	67,5	70,6
Heildarjöfnuður	5,7	-0,5	3,4	4,6	8,9	9,5
II. Innbyrðis færslur gagnvart A1-hluta ríkissjóðs						
Frumtekjur	-37,7	-35,6	-38,0	-26,3	-25,4	-26,3
Frumgjöld	-37,7	-35,6	-38,0	-26,3	-25,4	-26,3
Frumjöfnuður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vaxtatekjur	-26,1	-20,3	-14,4	-14,4	-15,0	-15,0
Vaxtagjöld	-26,1	-20,3	-14,4	-14,4	-15,0	-15,0
Fjármagnsjöfnuður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Heildartekjur	-63,8	-55,9	-52,3	-40,7	-40,4	-41,3
Heildargjöld	-63,8	-55,9	-52,3	-40,7	-40,4	-41,3
Heildarjöfnuður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
III. Áhrif á samstæðufrilít A-hluta ríkissjóðs í heild						
Frumtekjur	15,4	14,6	15,1	15,5	16,8	17,7
Frumgjöld	8,1	9,1	9,7	10,2	10,7	11,6
Frumjöfnuður	7,3	5,5	5,4	5,3	6,1	6,1
Vaxtatekjur	34,7	28,9	23,0	20,5	19,2	21,0
Vaxtagjöld	36,3	34,9	24,9	21,1	16,3	17,6
Fjármagnsjöfnuður	-1,6	-6,0	-2,0	-0,7	2,8	3,4
Heildartekjur	50,2	43,5	38,0	36,0	36,0	38,8
Heildargjöld	44,5	44,0	34,6	31,4	27,1	29,2
Heildarjöfnuður	5,7	-0,5	3,4	4,6	8,9	9,5

Afkoma A2- og A3-hluta er áætluð lítillega jákvæð

- Afkoma aðila í A2-hluta og A3-hluta eru áætluð jákvæð um 3-10 ma.kr. á ári (utan 2024 sem er í jafnvægi).
- Umfang tekna og gjalda þessara aðila er um 100 ma.kr. á ári, en um helmingur er vegna innbyrðis færslna gagnvart A1-hluta ríkissjóðs og er því dregið frá í samstæðuuppgjöri.
- Til innbyrðis færslna teljast m.a. framlög úr A1-hluta til aðila í A2- og A3-hluta og vaxtagreiðslur vegna veittra lána milli þessara aðila.

Fjármál opinberra fyrirtækja (ríkis og sveitarfélaga)

Lykiltölur fyrirtækja hins opinbera

<i>ma.kr.</i>	Áætlun 2023	Áætlun 2024	Áætlun 2025	Áætlun 2026	Áætlun 2027	Áætlun 2028
Heildartekjur	485	488	502	500	494	520
Rekstrargjöld	373	375	389	396	400	422
Rekstrarafkoma	112	113	112	104	94	99
Fjárfesting	54	55	81	58	49	51
Heildarafkoma	58	58	31	46	45	48
<i>Staða í árslok:</i>						
Efnislegar eignir	1.717	1.797	1.913	2.011	2.086	2.198
Peningalegar eignir	154	146	113	102	120	126
Heildarskuldir ¹	708	777	849	907	953	1.004
Hrein eign	1.164	1.165	1.178	1.207	1.252	1.320
Hrein eign % af VLF	28	26	25	24	24	24
Heildarskuldir % af VLF	17	18	18	18	18	18
Heildarafkoma % af VLF	1,4	1,3	0,7	0,9	0,9	0,9

¹ Brúttóskuldir að meðtöldum lífeyrisskuldbindingum og viðskiptaskuldum.

- Til opinberra fyrirtækja teljast fyrirtæki og rekstraraðilar sem eru að hálfu eða meirihluta í eigu hins opinbera en það eru aðilar sem teljast til A3-hluta, B-hluta eða C-hluta ríkissjóðs eða A-hluta sveitarfélaga sbr. 50. gr. laga um opinber fjármál.
- Áætluð heildarafkoma fyrirtækja hins opinbera bendir til þess að afkoma þeirra verði jákvæð um 1,4% af VLF á yfirstandandi ári og að afkoman verði svipuð árið 2024. Á síðari hluta tímabilsins er áætlað að afkoman verði nokkru lakari og nemi 0,9% af VLF.

Lykiltölur fjármála opinberra aðila í heild

<i>ma.kr.</i>	Áætlun 2023	Áætlun 2024	Áætlun 2025	Áætlun 2026	Áætlun 2027	Áætlun 2028
Heildartekjur	2.220	2.350	2.461	2.547	2.638	2.763
Rekstrargjöld	2.105	2.228	2.327	2.400	2.492	2.599
Rekstrarafkoma	115	122	134	147	146	164
Fjárfesting	127	125	162	148	142	154
Heildarafkoma	-12	-3	-28	-1	4	10
Ráðstafanir, uppsöfnuð áhrif ¹	-	9	19	30	41	44
Heildarafkoma með ráðstöfunum	-12	7	-8	29	45	53
<i>Staða í árslok:</i>						
Efnislegar eignir	4.176	4.369	4.563	4.730	4.872	5.054
Peningalegar eignir	1.343	1.292	1.254	1.252	1.284	1.299
Heildarskuldir ²	3.731	3.895	4.059	4.192	4.313	4.426
Hrein eign	1.789	1.767	1.759	1.789	1.843	1.926
Hrein eign % af VLF	44	40	37	36	35	35
Heildarskuldir % af VLF	91	88	86	85	83	81
Heildarafkoma % af VLF	-0,3	0,1	-0,2	0,6	0,9	1,0

¹ Ráðstafanir að teknu tilliti til lækkunar vaxtagjalda vegna lægri lántöku.

² Brúttóskuldir að meðtöldum lífeyrisskuldbindingum og viðskiptaskuldum.

Opinberir aðilar í heild (Ríki, sveitarfélög og fyrirtæki þeirra)

- A1-hluti ríkissjóðs, A-hluti sveitarfélaga og fjármál opinberra fyrirtækja (ríkis og sveitarfélaga) - sbr. fyrsta taflan í þátl. um fjármálaáætlun.
- Fjármálaáætlun gerir ráð fyrir að samanlögð heildarafkoma opinberra aðila í heild verði í halla sem nemur 0,3% af VLF á þessu ári, en að afkoman batni á næstu árum og verði orðin jákvæð um 1% af VLF árið 2028.

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið